

Bachelor of Library & Information Science Semester-II (Old) Examination**LIBRARY MANAGEMENT****BL – 202**

Time : Three Hours]

[Maximum Marks : 80

Note :— (1) All questions carry equal marks.(2) Attempt all **five** questions.(3) Solve all **eight** multiple choice questions having **2** marks each.

1. Explain in detail the principles of management in relation to LIC. 16

OR

Write essay on Henri Fayol's contribution to modern management.

2. Write on : 16

- (a) Section in modern library.
- (b) Composition of library advisory committee.
- (c) Planning of library building.
- (d) Importance of Library Committee.

OR

- (e) What care should be taken in planning of library building ?
- (f) Section in modern library.
- (g) Objective of Library Committee.
- (h) Library Committee.

3. What is personnel management ? Discuss in detail the steps in selection of personnel in library. 16

OR

Describe various sources of recruitment in library and information centres.

4. Choose the correct options : 16

- (I) Budget is _____.
 - (a) Annual estimate of the expenditure
 - (b) Annual estimate of the income
 - (c) Annual estimate of income and expenditure
 - (d) Annual income and expenditure

- (II) Financial management is _____.
(a) The basic knowledge of the finance
(b) Knowledge of income and expenditure
(c) Study of financial principles and practices
(d) All of the above
- (III) _____ is not the source of revenue of college library
(a) Member Fee (b) Library Cess
(c) Government Grants (d) Fine
- (IV) The budget of the libraries is prepared for the _____.
(a) Current year (b) Past year
(c) Next year (d) None of these
- (V) _____ is responsible for financial management of University library.
(a) Assistant librarian (b) University librarian
(c) Library clerk (d) None of the above
- (VI) _____ is important for the financial development of library.
(a) Budget (b) Income
(c) Grants (d) All of the above
- (VII) _____ is a full form of PPBS.
(a) Planning Policy Budgeting Structure (b) Planning Programming Budgeting system
(c) Planning Perform in Budgeting system (d) None of the above
- (VIII) ZBB was developed in _____.
(a) 1952 (b) 1957
(c) 1961 (d) 1970

5. Write on :

16

- (a) Job Analysis.
(b) Methods of performance evaluation.
(c) Need of Job Analysis.
(d) Characteristic of Job Analysis.

OR

- (e) Performance Evaluation.
(f) Job Evaluation.
(g) Methods of Job Analysis.
(h) Need of performance evaluation.

Bachelor of Library & Information Science Semester-II (Old) Examination

LIBRARY MANAGEMENT

BL – 202

Time : Three Hours]

[Maximum Marks : 80

(मराठी माध्यम)

सूचना :— (1) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

(2) सर्व पाच प्रश्न सोडवा.

(3) प्रत्येक 2 गुण असलेले सर्व आठ बहुपर्यायी प्रश्न सोडवा.

1. ग्रंथालय व माहिती केंद्राच्या संदर्भात व्यवस्थापनाची तत्वे सविस्तर स्पष्ट करा.

16

किंवा

“आधुनिक व्यवस्थापनामध्ये हेनरी फेयॉल यांचे योगदान” निबंध लिहा.

2. खालील वर लिहा :

16

(अ) आधुनिक ग्रंथालयातील विभाग

(ब) ग्रंथालय सल्लागार समीतीची संरचना

(क) ग्रंथालय इमारतीचे नियोजन

(ड) ग्रंथालय समीतीचे महत्व.

किंवा

(इ) ग्रंथालय इमारतीचे नियोजन करतांना ध्यावयाची काळजी.

(फ) आधुनिक ग्रंथालयाचे विभाग

(ग) ग्रंथालय समीतीचे उद्देश

(ह) ग्रंथालय समीती.

3. कर्मचारी व्यवस्थापन म्हणजे काय ? ग्रंथालयामध्ये कर्मचारी निवळ प्रक्रीयेतील पायऱ्यांची सविस्तर चर्चा करा.

16

किंवा

ग्रंथालय व माहिती केंद्रामध्ये कर्मचारी भरतीचे विविध स्रोत विशद करा.

4. योग्य पर्याय निवडा :

16

(I) अर्थसंकल्प म्हणजे.

(अ) खर्चाचा वार्षिक तपशिल

(ब) उत्पन्नाचा तपशिल

(क) उत्पन्न आणि खर्चाचा वार्षिक तपशिल

(ड) वार्षिक उत्पन्न आणि खर्च

(II) वित्तीय व्यवस्थापन हे _____ होय.

- (अ) वित्त विषयाचे प्राथमिक ज्ञान (ब) उत्पन्न व खर्चाचे ज्ञान
(क) वित्त तत्वे व प्रत्यक्ष अभ्यास (ड) वरीलपैकी सर्व

(III) _____ हे महाविद्यालयीन ग्रंथालयाकरीता उत्पन्नाचे स्त्रोत्र नाही.

- (अ) सभासद शुल्क (ब) ग्रंथालय कर
(क) शासकीय अनुदान (ड) विलंब शुल्क

(IV) ग्रंथालयाचे अर्थसंकल्प _____ करीता करण्यात येतास.

- (अ) चालू वर्ष (ब) मागील वर्ष
(क) पुढील वर्ष (ड) यापैकी नाही

(V) विद्यापीठ ग्रंथालयाच्या आर्थिक व्यवस्थापनाकरीता _____ जबाबदार आहे.

- (अ) सहाय्यक ग्रंथपाल (ब) विद्यापीठ ग्रंथपाल
(क) ग्रंथालय लिपीक (ड) वरीलपैकी नाही

(VI) ग्रंथालयाच्या वित्तीय विकासाकरीता _____ हे महत्वाचे आहे.

- (अ) अंदाजपत्रक (ब) उत्पन्न
(क) देणगी (ड) वरीलपैकी सर्व

(VII) PPBS चे पूर्ण रूप आहे.

- (अ) Planning Policy Budgeting Structure (ब) Planning Programming Budgeting system
(क) Planning Perform Budgeting system (ड) वरीलपैकी नाही

(VIII) ZBB प्रथम केव्हा तयार करण्यास आला ?

- (अ) 1952 (ब) 1957
(क) 1961 (ड) 1970

5. खालीलवर लिहा :

16

- (अ) कार्य विश्लेषण
(ब) कार्यक्षमता मूल्यमापनाच्या पद्धती
(क) कार्यविश्लेषणाची गरज
(ड) कार्य मूल्यमापनाचे गुणधर्म.

किंवा

- (इ) कार्यक्षमतेचे मूल्यमापन
(फ) कार्य मूल्यमापन
(ग) कार्य विश्लेषणाच्या पद्धती
(ह) कार्यक्षमतेच्या मूल्यमापनाची गरज.